

NY VIDEN OM LGBT+-ELEVERS TRIVSEL OG SUNDHED

FORORD

Dette notat bidrager med ny og aktuel viden om LGBT+-børn og unges sundhed og mentale trivsel. Notatet er udarbejdet i Sundhed, Børn og Unge, Aarhus Kommune og er relevant for alle, der arbejder med børn og unge på ledelses- eller medarbejderplan.

Notatet formidler data og resultater fra VIVE's rapport "LGBT+-elevers trivsel og mentale sundhed samt oplevelser af mobning, vold, chikane og diskrimination". Det indeholder derfor en kort beskrivelse af VIVE-rapportens baggrund og metode. Herefter fremhæves udvalgte resultater fra rapporten vedr. 15-25-årige LGBT+-elevers trivsel og mentale sundhed.

Notatet er med til at skabe opmærksomhed på LGBT+-området, hvor det er vigtigt at forebygge, at børn og unge bliver ekskluderet på grund af deres eller deres families LGBT+-orientering, samt at børn og unge mødes med mangfoldige og inkluderende forståelser om køn og seksualitet. Denne opmærksomhed på forebyggelse inden for LGBT+-området indgår som en del af Aarhus Kommunes LGBT+-handleplan.

Undervejs i notatet er der spørgsmål, som kan bidrage til, at I som læsere reflekterer over egen viden og praksis. Nederst findes råd og vejledning, der blot skal ses som en hjælp til jer, der har brug for mere viden eller som mangler inspiration til materiale, som kan hjælpe jer i det daglige arbejde med børn og unge.

Udarbejdet af:

Sundhed, Børn og Unge, Aarhus Kommune
Veronika Haugstrup Nawrocki
Karen Mette Hansen
Emilie Schou Nielsen

Grafik og layout:

Kommunikation, Børn og Unge, Aarhus Kommune

NY VIDEN OM LGBT+-ELEVERS TRIVSEL OG SUNDHED

VIVE¹ har i 2024 offentliggjort en rapport om LGBT+-elevers trivsel og mentale sundhed samt oplevelser af mobning, vold, chikane og diskrimination. Rapporten er udarbejdet af VIVE og bestilt af Børne- og Undervisningsministeriet.

Om rapporten

VIVE's rapport bidrager med ny og aktuel viden om trivsel og mental sundhed blandt 15-25-årige LGBT+-elever i grundskolen, på ungdomsuddannelser og FGU-institutioner². Der er tale om den første større undersøgelse af sin slags, og den viser et bekymrende billede af trivslen blandt LGBT+-eleverne.

Blandt de unge i undersøgelsen er der 13,3 %, der tilkendegiver, at de er homo- eller biseksuelle, transkønnede eller på anden vis har en seksualitet og/eller kønsidentitet, der placerer dem i LGBT+-gruppen.

I får her en kort introduktion til og gennemgang af rapporten, til dens metode og resultater. Undervejs kobles der til Aarhus Kommunes LGBT+-politik og -handleplan. Vær opmærksom på, at der er tale om elever i 8.-10. klasse, når der i dette notat henvises til elever i grundskolen.

Mens I læser, kan I evt. reflektere over egen praksis i faglig- og/eller pædagogisk sammenhæng

- Hvordan møder du/I bedst LGBT+-børn, -unge og -familier?
- Hvordan kan viden fra rapporten bruges i din/jeres egen praksis?

¹ Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

² Forberedende grunduddannelse er et forberedende tilbud, der skal gøre den unge klar til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller opnå ufaglært beskæftigelse.

Baggrund

Flere undersøgelser peger på, at andelen af unge, som tilhører LGBT+-gruppen, er stigende. Samtidig peger flere danske rapporter på, at unge i LGBT+-gruppen trives dårligere end unge, der ikke tilhører LGBT+-gruppen. Unge i LGBT+-gruppen er mere udsatte for blandt andet mobning og diskrimination samt fysisk og psykisk vold. En undersøgelse fra 2020 viser, at flertallet af LGBT+-personer, der er under uddannelse i Danmark, ikke er åbne om deres kønsidentitet eller seksuelle orientering på deres uddannelsesinstitution. Kun hver tredje adspurgte LGBT+-person er åben over for alle på deres uddannelsessted.

Trivsel er vigtigt. Trivsel handler blandt andet om at føle, at man er noget værd, at man bidrager til og er en del af fællesskabet, samt at man tør at forfølge sine mål. At man som ungt menneske trives, er for mange en forudsætning for at kunne fordybe sig, modtage undervisning og dermed opnå de bedste uddannelsesmuligheder. Diskrimination, vold og chikane er alvorlige indikatorer på mistrivsel og et utrygt skole- og uddannelsesmiljø, som kan være en barriere for de unges udvikling.

Kobling til Aarhus Kommunes LGBT+-politik

I 2023 vedtog Aarhus Kommunes byråd en LGBT+-politik og en tilhørende handleplan. Politikken er med til at sætte retningen for byens arbejde med at sikre et godt liv for alle borgere i et mangfoldigt, rummeligt og trygt Aarhus. For at Aarhus kan blive en god by for alle,

LGBT+-POLITIKKENS TRE MÅL

Aarhus skal være en by, hvor alle føler sig anerkendt og respekteret

Alle børn, unge, voksne og ældre er trygge og trives

Aarhus er en mangfoldig og attraktiv by at leve og arbejde i – som Regnbuebyen Aarhus

FRA LGBT+-HANDLEPLANEN

- Dag-, undervisnings- og fritidstilbud spiller en central rolle i, at børn og unge fra en tidlig alder lærer om køn og seksualitet og om forskellige måder at være en familie på.
- Hverdagens fællesskaber skal opleves som inkluderende, og børn og unge skal mødes af medarbejdere med mangfoldige og inkluderende forståelser om køn og seksualitet.
- Øget opmærksomhed på og refleksion om LGBT+-området i dag-, undervisnings- og fritidstilbud.
- Medarbejdere i dagtilbud, skole, fritidstilbud og på ungdomsuddannelserne har opmærksomhed på LGBT+-området. De reflekterer over egen viden og pædagogisk praksis. De bidrager til at forebygge, at børn og unge bliver ekskluderede på grund af deres eller deres families LGBT+-orientering.
- Skolernes antimobbestrategier skal kunne håndtere mobning relateret til seksualitet, køn, kønsudtryk og kønsidentitet.
- Adgang til den nyeste viden og inspirationsmateriale skal understøtte den pædagogiske praksis.

VIVE's rapport med ny og aktuel viden om trivsel og mental sundhed blandt 15-25-årige LGBT+-elever er central i forbindelse med realiseringen af LGBT+-politik og -handleplan. Både i LGBT+-politikken og -handleplanen er der fokus på, at medarbejdere i dag-, undervisnings- og fritidstilbud i Aarhus Kommune skal have adgang til den nyeste viden på LGBT+-området.

hvor alle er sunde og trives, skal der være et særligt fokus på LGBT+-personers sundhed.

Kort om rapportens metode

Undersøgelsens resultater baseres på en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse med særligt fokus på mangfoldighed og fællesskab for unge i 2023: *Ung i 2023 – Plads til alle?* (VIVE).

I undersøgelsen deltog 31.420 unge mellem 15 og 25 år, svarende til en svarprocent på 19,6 %. Man fandt, at 13,3 % af de unge mellem 15 og 25 år tilkendegiver, at de tilhører LGBT+-gruppen – svarende til ca. 105.000 unge på landsplan.

I rapporten sammenlignes elever fra LGBT+-gruppen med elever fra Ej LGBT+-gruppen:

- **LGBT+-gruppen er de elever, der kan svare ja til et af følgende:**
  - Eleven har en anden seksuel orientering end heteroseksuel
  - Eleven identificerer sig ikke med det køn, som vedkommende er blevet tildelt ved fødslen
- **Ej LGBT+-gruppen er de elever, der kan svare ja til et af følgende:**
  - Eleven identificerer sig med det køn, vedkommende blev tildelt ved fødslen
  - Elevens seksuelle orientering er heteroseksuel
  - Eleven er ikke afklaret med sin kønsidentitet eller seksuelle orientering
  - Eleven ønsker ikke at svare på, hvilken kønsidentitet eller seksuel orientering de har

For yderligere beskrivelse af LGBT+-gruppen og Ej LGBT+-gruppen samt begrebsafklaring vedr. kønsidentiteter og seksuelle orientering henvises der til:

- [Afsnit 1.4 "Begrebsafklaring" samt "Bilag 1 - Begrebsafklaring" i VIVE-rapporten](#)
- [Bag begreberne - En introduktion til LGBT+-begreberne og minoritetsgruppen bag på Aarhus Kommunes hjemmeside](#)
- [Ordbogen på LGBT+ Danmarks hjemmeside](#)
- LGBT+-politikens [ordforklaring](#)

RAPPORTENS RESULTATER

Om LGBT+-elevers kønsidentitet og seksuelle orientering

Så mange elever svarer, at de har en LGBT+-identitet:

- I grundskolen (dvs. 8.-10. klasse) angiver 11,3 % af eleverne, at de har en LGBT+-identitet. Det svarer til ca. 12.500 elever på landsplan.
- På de gymnasiale ungdomsuddannelser angiver 12,5 % af eleverne, at de har en LGBT+-identitet. Det svarer til ca. 20.000 elever på landsplan.
- På erhvervsuddannelserne angiver 10,1 % af eleverne, at de har en LGBT+-identitet. Det svarer til ca. 5.300 elever på landsplan.
- På FGU-institutionerne angiver 23,1 % af eleverne, at de har en LGBT+-identitet. Det svarer til ca. 2.400 elever på landsplan.

Elevernes seksuelle orientering

Så mange elever svarer, at de har en anden seksuel orientering end heteroseksuel (jf. tabel 1):

- I grundskolen (dvs. 8.-10. klasse) er det sammenlagt 10,2 % af eleverne.
- På de gymnasiale ungdomsuddannelser er det sammenlagt 11,9 % af eleverne.
- På erhvervsuddannelserne er det sammenlagt 8,8 % af eleverne.
- På FGU-institutionerne er det sammenlagt 21 % af eleverne.

Tabel 1: Seksuel orientering opdelt på "Hvad laver du for øjeblikket?"

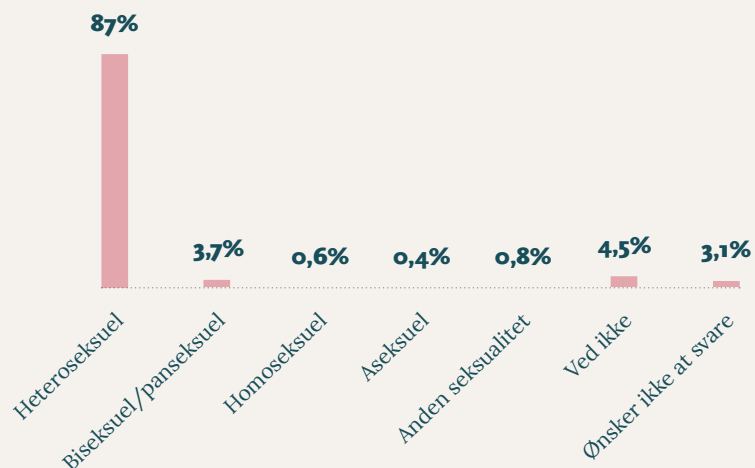
	Hetero-seksuel	Homo-seksuel	Bi- eller pan-seksuel	Anden seksuel orientering	Jeg er ikke afklaret	Ønsker ikke at svare
Grundskole	76,7 %	1,4 %	6,6 %	2,2 %	6,5 %	6,6 %
Gymnasiale ungdomsuddannelser	81,0 %	1,8 %	7,8 %	2,3 %	4,6 %	2,4 %
Erhvervsuddannelser	81,8 %	1,1 %	6,2 %	1,5 %	3,0 %	6,4 %
FGU-institutioner	54,5 %	3,7 %	11,8 %	5,5 %	6,3 %	18,2 %

Kilde: Tabel 2.3 i

LGBT+-elevers trivsel og mental sundhed samt oplevelser af mobning, vold, chikane og diskrimination (vive.dk)

Til sammenligning viser lokale data fra Sundhedsplejens udskolingsundersøgelse i Aarhus (BørnUngeLiv), at sammenlagt 5,2 % af eleverne i 9. klasse angiver, at de har en anden seksuel orientering end heteroseksuel (jf. figur 1).

Figur 1: Tilkendegivelse af seksualitet blandt 2289 elever i 9. klasse i Aarhus. Udskolingsundersøgelse ved Sundhedsplejen 2023/2024. BørnUngeLiv.

Elevernes kønsidentitet

Så mange elever svarer, at de ikke identificerer sig som det køn, de blev tildelt ved fødslen (jf. tabel 2):

- I grundskolen er det 1,9 % af eleverne.
- På de gymnasiale ungdomsuddannelser er det 1,6 % af eleverne.
- På erhvervsuddannelserne er det 1,1 % af eleverne.
- På FGU-institutionerne er det 6,1 % af eleverne.

Tabel 2: Kønsidentitet opdelt på "Hvad laver du for øjeblikket?"

	Jeg identificerer mig som det køn, jeg blev tildelt ved fødslen	Jeg identificerer mig ikke som det køn, jeg blev tildelt ved fødslen	Jeg er ikke afklaret	Ønsker ikke at svare
Grundskole	95,5 %	1,9 %	1,4 %	1,1 %
Gymnasiale ungdomsuddannelser	96,5 %	1,6 %	1,5 %	0,4%
Erhvervsuddannelser	97,1 %	1,1 %	1,0 %	0,8 %
FGU-institutioner	82,2 %	6,1 %	4,0 %	7,7 %

Kilde: Tabel 2.2 i [LGBT+-elevers trivsel og mental sundhed samt oplevelser af mobning, vold, chikane og diskrimination \(vive.dk\)](#)

Om LGBT+-elevers mentale sundhed og trivsel

Mange unge trives dårligt, men unge i LGBT+-gruppen trives endnu dårligere

Mange elever trives dårligt både i forhold til deres mentale velbefindende og sundhed, men også på en række parametre relateret til skolen. Elever, der tilhører LGBT+-gruppen, trives endnu dårligere.

Som det fremgår af tabel 3, har en større andel af LGBT+-elever lav livstilfredshed, lav generel trivsel, lavt selvværd og lav selvformåen sammenlignet med Ej LGBT+-elever. Omkring hver tredje LGBT+-elev har lav livstilfredshed og lav generel trivsel. Blandt Ej LGBT+-eleverne er det cirka hver femte. På FGU-institutioner gælder dette for hver anden LGBT+-elev.

Tabel 3: Andel med lav livstilfredshed, lav generel trivsel, lavt selvværd og lav selvformåen for LGBT+-elever og Ej LGBT+-elever fordelt på uddannelse.

	Grundskolen – LGBT+	Grundskolen – Ej LGBT+	Gymnasiale uddannelser – LGBT+	Gymnasiale uddannelser – Ej LGBT+	Erhvervsuddannelser – LGBT+	Erhvervsuddannelser – Ej LGBT+	FGU-institutioner – LGBT+	FGU-institutioner – Ej LGBT+
Lav livstilfredshed	41 %	17 %	36 %	19 %	32 %	20 %	57 %	39 %
Lav generel trivsel	35 %	15 %	39 %	20 %	33 %	16 %	47 %	26 %
Lavt selvværd	26 %	11 %	22 %	12 %	20 %	10 %	24 %	24 %
Lav selvformåen ³	29 %	14 %	23 %	12 %	19 %	12 %	42 %	33 %

Kilde: Figur: 2,1; 2,2; 2,7; 2,8 i

LGBT+-elevers trivsel og mental sundhed samt oplevelser af mobning, vold, chikane og diskrimination (vive.dk)

³ Selvformåen, ofte omtalt med det engelske begreb 'self-efficacy', refererer til en persons tro på, at vedkommende kan sætte sig et mål og nå det.

Over halvdelen af LGBT+-eleverne udviser tegn på moderat til svær angst og depression

- I grundskolen udviser sammenlagt 56 % af LGBT+-eleverne tegn på moderat til svær angst og depression.
- På de gymnasiale ungdomsuddannelser udviser sammenlagt 56 % af LGBT+-eleverne tegn på moderat til svær angst og depression.
- På erhvervsuddannelserne udviser sammenlagt 51 % af LGBT+-eleverne tegn på moderat til svær angst og depression.
- På FGU-institutionerne udviser sammenlagt 70 % af LGBT+-eleverne tegn på moderat til svær angst og depression.

Cirka tre gange så mange LGBT+-elever i grundskolen og på de gymnasiale ungdomsuddannelser angiver, at de har skadet sig selv med vilje inden for det seneste år (2023) sammenlignet med Ej LGBT-elever. Det samme angiver cirka dobbelt så mange LGBT+-elever på en erhvervsuddannelse og en FGU-institution.

Størstedelen af LGBT+-eleverne har det godt med deres seksuelle orientering og kønsidentitet

80,7 % af de adspurgte LGBT+-elever har det godt med deres seksuelle orientering. Dog er der stadig omkring 8 % af de adspurgte elever i LGBT+-gruppen, som er enten kede af eller skammer sig over deres seksuelle orientering.

70,6 % af de adspurgte LGBT+-elever har det godt med deres kønsidentitet. 18,4% angiver, at de er kede af deres kønsidentitet, og 12,1 % angiver, at de skammer sig over den.

Alder ved åbenhed om seksuel orientering og kønsidentitet

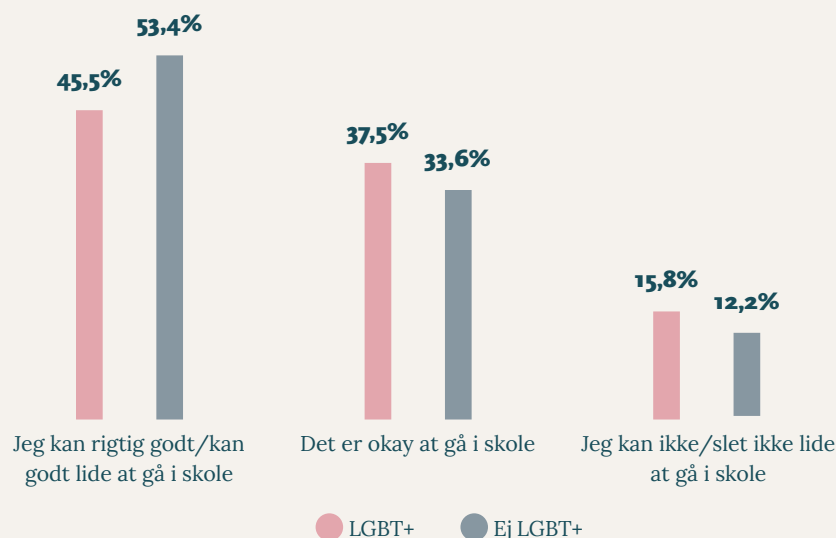
Gennemsnitsalderen for, hvornår LGBT+-eleverne for første gang begyndte at tale med nogen om deres seksuelle orientering eller kønsidentitet, fordeler sig mellem 13 og 15 år.

LGBT+-elevers trivsel i skolen

Færre LGBT+-elever kan lide at gå i skole

Som det fremgår af figur 2, er der på tværs af uddannelsesinstitutionerne flere Ej LGBT+-elever (53,4 %), der godt kan lide at gå i skole, sammenlignet med LGBT+-elever (45,5 %).

Figur 2: Oplevelse af at gå i skole fordelt på LGBT+ og Ej LGBT+⁴

Kilde: Bilagstabel 4.1 i *LGBT+-elevers trivsel og mental sundhed samt oplevelser af mobning, vold, chikane og diskrimination* (vive.dk)

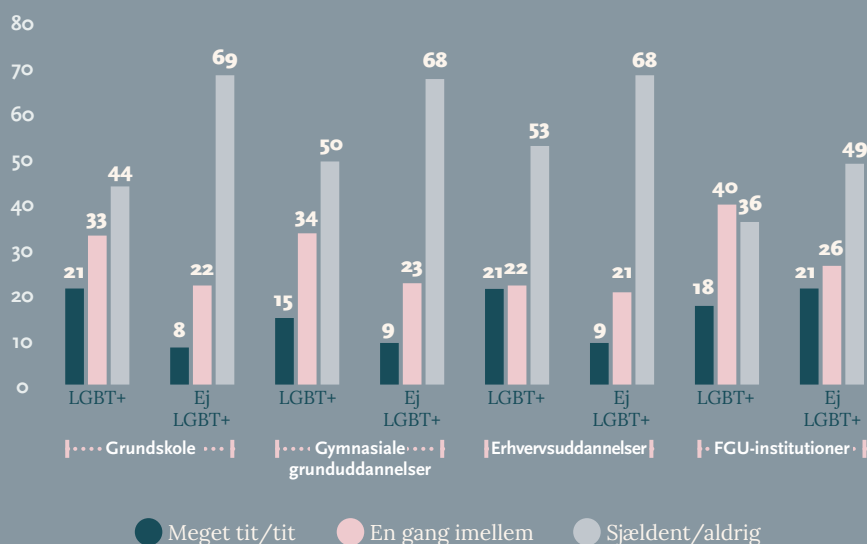
⁴ Ved ikke/ønsker ikke at svare er undladt fra figuren (LGBT+: 1,1 %, Ej LGBT+: 0,8 %).

Mange LGBT+-elever i grundskolen oplever manglende accept og støtte i skolen og er utrygge

- Færre LGBT+-elever (54,4 %) oplever, at de hører til på deres skole sammenlignet med Ej LGBT+-elever (67,5 %).
- Særligt i grundskolen oplever flere LGBT+-elever, at de ikke bliver accepteret af andre, som den de er.
- I grundskolen oplever hver femte LGBT+-elev, at de ikke kan være sig selv over for deres lærere på skolen, sammenlignet med hver tiende blandt Ej LGBT+-elever.
- I grundskolen oplever 16 % af LGBT+-eleverne, at de sjældent eller aldrig føler sig trygge i skolen.
- Omkring en tredjedel af LGBT+-eleverne føler sig i meget høj grad eller i høj grad trygge ved at gå til deres lærere omkring problemstillinger omhandlende deres seksuelle orientering eller kønsidentitet.
- Flere LGBT+-elever oplever meget tit eller tit at føle sig ensomme i skolen sammenlignet med Ej LGBT+-elever. For fordeling på uddannelser se figur 3.

Figur 3: LGBT+-elever og Ej LGBT+-elevers oplevelse af at føle sig ensomme på skolen fordelt på uddannelse (angivet i procent).

Kilde: Figur 2.19 i *LGBT+-elevers trivsel og mental sundhed samt oplevelser af mobning, vold, chikane og diskrimination* (vive.dk)

LGBT+-elever er mere bekymrede for fremtiden, og dobbelt så mange LGBT+-unge dropper ud af deres uddannelse

Mange LGBT+-elever angiver, at de er bekymrede for ikke at kunne gennemføre deres uddannelse og ikke at kunne få et job efter uddannelsen.

Flere LGBT+-elever end Ej LGBT+-elever har afbrudt en eller flere uddannelser uden at starte på en ny. Blandt årsagerne til dette peger unge i LGBT+-gruppen særligt på sociale årsager som dårlige forhold til lærerne og egne psykiske udfordringer.

Flere LGBT+-elever oplever fordomme og diskrimination

En større andel af LGBT+-eleverne oplever at blive mødt med fordomme, blive uretmæssigt diskrimineret, blive udsat for uønsket seksuel opmærksomhed og modtage trusler om vold.

Omkring en tredjedel af alle adspurgte elever angiver, at de oplever, at der ikke er tydelige regler for god opførsel ift. skældsord og mobning på baggrund af kønsidentitet og/eller seksuel orientering. To ud af fem elever oplever, at der er regler, men at de ikke overholdes.

HAR I BRUG FOR MERE VIDEN, RÅD OG VEJLEDNING?

DCUM (Dansk Center for Undervisningsmiljø) anerkender, at det som fagprofessionel kan være svært at vide, hvordan man kan støtte LGBT+-elever.

For mere råd og vejledning henvises derfor til bl.a. [DCUM](#), der har udviklet et handlingsorienteret materiale, hvor man kan få yderligere viden om:

- LGBT+-området
- Opmærksomhedspunkter til det igangværende trivselsarbejde
- Råd til at håndtere mistro
- Undervisningsforløb om mangfoldighed
- Værktøj til at skabe dialog i medarbejdergruppen om trivsel for LGBT+-elever

Materialet kan være en hjælp i forhold til at klæde ledere, lærere og pædagogisk personale på til drøftelser og indsatser omkring et inkluderende undervisningsmiljø for alle elever.

På [Alineas hjemmeside](#) kan man finde materiale til en række forløb, der retter sig mod seksualundervisning samt fag som dansk og samfundsfag og som omhandler temaer som kønsidentitet, seksualitet og seksualkultur. Nedenstående er et par eksempler herpå:

- [Ud af skabet](#) strækker sig over 18 lektioner og henvender sig til danskundervisningen i 10. klasse
- [Spring ud af skabet](#) strækker sig over to lektioner og henvender sig til dansk- og seksualundervisning i 7., 8., og 9. klasse
- [Sat fri af queer](#) strækker sig over to lektioner og kan bruges i samfundsfag, dansk og seksualundervisning i 7. – 10. klasse
- [Den svære snak om sex](#) strækker sig over to lektioner og kan bruges i samfundsfag, dansk og seksualundervisning i 7. – 9. klasse

Find ligeledes mere information og vejledning i bogen "LGBTQ+ i skolen" af Annette Hildebrandt Jensen & Mette de la Motte Gundersen.

For yderligere råd og vejledning henvises der til Aarhus Kommunes egen hjemmeside. Her ligger der en oversigt over rådgivnings- og vejledningstilbud, der har til formål at styrke seksuel sundhed og trivsel blandt børn og unge i Aarhus Kommune – herunder LGBT+.

Oversigt over rådgivnings- og vejledningstilbud:

- [LGBT+HUSET's hjemmeside](#)
- [Queer To Queer i LGBT+HUSET](#)
- [LGBT+Danmarks rådgivning](#)
- [AURA - Ungefællesskab for unge under 18 år](#)
- [Sabaah - Forening som arbejder for at forbedre vilkårene for LGBT+ personer med minoritetsetnisk baggrund](#)
- [FSTB - Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn](#)